

preporuka

OKF

„Melanholija ljevice: Smjena straže” Andreja Nikolaidisa

Knjiga eseja uglednog crnogorskog pisca i novinara Andreja Nikolaidisa sadrži eseje koji su se prvobitno nalazili na portalima i elektronskim izdanjima regionalnih časopisa, a najviše na sajtu žurnal.ba.

Umjesto predgovora, autor je za ovo izdanje zapisao da će čitalac u tekstovima nekad prepoznati njegov bijes i uvijek osjetiti njegovu nemoć.

-Ovo, dakle, nije mudra knjiga. Nijesam u posjedu nikakve mudrosti koju želim podijeliti sa vama. Ostaje mi tek nada da u meni ima neke ludosti. U ime te nade odustao sam od pokušaja da tekstove organizujem u zaokružene cjeline. Uvod čini tekst „Dug”. Knjigu zatvara tekst „Gdje su i šta rade naši profesori marksizma”. Sve između su krhotine: svijeta, diskursa, utopije... Ako želite, od krhotina koje sam prikupio možete pokušati složiti neku sliku, ideju, narativ. Možete učiniti tako. Ili, bolje, sve dodatno usitniti, samljati, rasuti. Kao kada na slomljeno ogledalo stane čizma vojnika koji, maločas prenut iz sna, dolazi da preuzme stražu - zapisao je Nikolaidis.

„Pogled anđela” Draga Jančara

Ovo je knjiga izabranih radova jednog od najrepresntativnijih, ne samo slovenskih, nego i srednjoevropskih pisaca. Jančar je poznat kao autor kojeg zanima povezanost pojedinca i istorije i, prije svega, tajanstvena i mračna čovjekova priroda.

- U većini svojih priča, romana i drama, pa i eseja, Jančar se bavi mračnom poviješću i mračnom čovjekove duše. Životnim i čovjekovim podzemljem. Traumatičnim opterećenjima i destruktivnim nagonima. Neurotičnošću i erotičnom naelektriziranošću. Rizičnim i incidentnim situacijama. Čovjekovim konfliktom sa samim sobom i drugima. Tajanstvenim u njemu i oko njega. Onim što graniči s čudom i čudom samim. Graničnim situacijama, u kojima je sve na kušnji i u kojima životna igra postaje opasna. Često i po život, jer se, najčešće, okončava strahom, nasiljem, bolom, krvlju, a nerijetko i smrću - zapisao je Josip Osti.

Drago Jančar
pogled
anđela

Antologija crnogorske pripovijetke Vladimira Vojinovića

Vojinović je u svoj izbor uvrstio crnogorske pisce s kraja prošlog vijeka, pa se u njegovoj antologiji nalaze Milovan Đilas, Čamil Sijarić, Sreten Asanović, Novak Kilibarda, Mirko Kovač, Zuvdija Hodžić, Marko Vešović, Miodrag Vuković, Zoran Kopitović, Željko Stanjević, Dragan Radulović, Andrej Nikolaidis i Ognjen Spahić.

U predgovoru, priređivač zapisuje: „Zbilja, može li antologijski tretman „živih” poetika imati valjanu stručnu i naučnu argumentaciju? Evo našega pokušaja da na to pitanje odgovorimo. U Antologiji savremene crnogorske pripovijetke, našla se proza 13 autora koji su se uglavnom afirmisali u 20. vijeku, s izuzetkom onih najmlađih iz skupine odabranih. Spuštajući pogled na objektivne istraživačke vizije, u nastojanju da detektujemo i književnoistorijske i estetske parametre, došli smo do zaključka da je pred nama skupina autora koju čine makar četiri stvaralačke generacije što afirmišu i baštine doktrine više književnih pravaca, kao i teorija i filozofija na kojima su ti pravci počivali. Dovoljno je samo pogledati sadržaj antologije, pa razumjeti da su ovim izborom „slomljeni” vjekovi, da su na taj način, naimpe, uzorkovane razne stvaralačke epohe, koje su se kovitale Crnom Gorom od literarnih početaka Milovana Đilasa do pojave prve prozne knjige Ognjena Spahića. Ovaj izbor, dakle, nudi mogućnost sagledavanja razvitka jedne književne vrste i jednoga segmenta crnogorskoga stvaralaštva s kraja 20. i početka 21. vijeka, ali i mogućnost analize smjene epoha i književnih pravaca”.

Crnogorsko narodno pozorište promijenilo plan za ovu sezonu

„Šćeri moja” zamijenice Selimovića i Šekspira

PODGORICA – Crnogorsko narodno pozorište odustalo je od predstava „Richard Treći” Vilijama Šekspira i „Derviš i smrt” Meše Selimovića, koje je u ovoj sezoni trebalo da režiraju Ana Vukotić i Dejan Projkovski. Umjesto toga, Vukotić će na Velikoj sceni režirati komad „Šćeri moja” Maje Todorović, koji će premijerno biti izveden u maju. Projkovski bi, takođe, trebalo da režira u ovoj sezoni, ali sa novom upravom nacionalnog teatra još nije dogovorio komad.

Rediteljka Vukotić za Pobjedu je potvrdila ovu informaciju, ali je naglasila da će predstavu „Richard Treći” vjerovatno raditi u prvoj polovini naredne godine. U kratkoj izjavi za Pobjedu, reditelj Projkovski takođe je potvrdio da najvjerovatnije neće raditi „Derviš i smrt”, ali da će do kraja sezone sigurno režirati neku drugu predstavu. To je nezvanično potvrđeno i iz uprave nacionalnog teatra.

Propitivanje istorije

Čitače probe predstave „Šćeri moja” počele su juče, a glumačku ekipu čine Vanja Jovičević, Mirko Vlahović, Varja Đukić, Slavko Kalezić, Dušan Kovačević, Goran Vujović, Stevan Radusinović, Slobodan Marunović, Danilo Čelebić, Zoran Vujović i Mišo Obradović. Scenografiju će osmisлити Aleksandar Vukotić, kostime Leo Kulaš, muziku će komponovati Aleksandar Radunović, a za

Komad „Šćeri moja” nagrađen je na konkursu Crnogorskog narodnog pozorišta za savremeni domaći dramski tekst. Riječ je o feminističkoj dekonstrukciji istorijskih ličnosti

POČELE PROBE: Glumci CNP-a juče tokom prve čitače probe predstave „Šćeri moja”

pokret će biti zadužena Sonja Vukičević.

Komad „Šćeri moja” nagrađen je na konkursu Crnogorskog narodnog pozorišta za savremeni domaći dramski tekst, koji je raspisan pod nazivom „Izgubljeno-nađeno: dramska remapiranja novije crnogorske istorije”. Riječ je o feminističkoj dekonstrukciji istorijskih ličnosti, a autorka teksta vješto kombinuje dokumentarne, usvojene istorijske narative i alternativnu, marginalizovanu žensku istoriju.

- Odgovarajući inteligentno i subverzivno na temu konkursa, autorka hrabro propituje „nedodirljivu” istoriju, onu od

krucijalnog značaja za nacionalni identitet – saopšteno je prošle godine iz CNP-a, nakon što su objavljene odluke o pobjednicima konkursa.

Scena Akademija

Iz CNP-a je Pobjedi nezvanično potvrđeno da će od aprila na sceni „Studio” početi i novi programski segment pod nazivom „Scena akademija”. To će biti prilika da kreativnost pokažu studenti sa fakulteta dramskih i likovnih umjetnosti i Muzičke akademije. Dio stalnog repertoara ove scene biće i najuspješnije ispitne predstave studenata FDU.

Zvanično otvaranje scene pla-

nirano je za 24. april, kada će studenti FLU predstaviti svoje radove. Koncert će održati i studenti Muzičke akademije, dok će studenti druge godine FDU odigrati predstavu „Hajdemo skakati po tim oblacima” Elvisa Bošnjaka. Do kraja aprila, u planu je i izvođenje predstava „U plamenu”, „Ne igraju na Engleze”, „Creeps” i „Ljubaf”. Ulaznica za sve programe na „Sceni akademija” koštaće jedan euro.

Novost je i to što će se programi paralelno odvijati na Velikoj i na sceni „Studio”. U slučaju scene „Studio”, umjesto u 20, programi će počinjati u 20:30 sati. **J.N.**

Roman „Doba mjedi” Slobodana Šnajdera predstavljen u Podgorici

Priča koja je piscu odredila život

PODGORICA - Roman hrvatskog književnika Slobodana Šnajdera „Doba mjedi” predstavljen je preksinoć u Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović”. Izdavač Šnajderovog romana Hašim Bahtijari kazao je da osnovu tog ostvarenja predstavlja priča koja je piscu odredila život.

- „Doba mjedi” je priča o dvoje ljudi koji su odživjeli svoj život u doba ekstrema i o njihovom potomku, u ovom slučaju autoru romana, koga je zapalo, kao ne baš sretno nasljedstvo, da izađe na kraj s tom činjenicom. Georg i Vera, kako se u romanu zovu, imali su do jedne tačke svojih života ekstremno suprotstavljene biografije. Oni se sriječju čim je to bilo moguće, a da ne bude pogibeljno, nakon što je ama baš sve na svijetu bilo protiv toga susreta. Potom odlaze različitim putovima, kad ih je baš sve upućivalo na to da ostanu zajedno - kazao je izdavač romana Hašim Bahtijari.

Porodična saga

Slobodan Šnajder potvrdio je tezu da je „Doba mjedi” porodična saga. Počinje u davnoj prošlosti, u Njemačkoj, u godini 1769, koja je u analima zabilježena kao godina gladi, pa taj roman ima i dimenziju epa o njemačkim doseljencima koje je po tada pustoš Slavoniji posijala prosvijećena carica Marija

Da su se moji roditelji samo malo ranije sreli, mogli su se i međusobno likvidirati, a onda ne bi bilo ni mene ni ovoga romana koji je suigra mnogih u epskom protoku vremena, u kojemu i mrtvi neprekidno traže svoje pravo, osobito oni ubijeni - kazao je Šnajder

Terezija.

- Uglavnom je o ocu, koji je bio klasični folksdojčer rođen u Nuštru i pripadao njemačkoj manjini, koja je u Slavoniju došla u okviru terezijanskih reformi. Htio je biti pjesnik, nije htio biti vojnik, no kao mladić je regrutovan u Vafen-SS, što ga dovodi na poljsko ratište. Imao je neku ludu sreću i uspio se provući kroz rat u Poljskoj, našao se pred kraj rata u sovjetskoj jedinici jer je pobjegao od svojih saboraca, i to mu je spasilo život. Istovremeno, moja majka bila je partizanka, bila je u ustaškom logoru u Staroj Gradišci. Da su se oni samo malo ranije sreli, mogli su se i međusobno likvidirati, a onda ne bi bilo ni mene, ni ovoga

romana koji je suigra mnogih u epskom protoku vremena u kojemu i mrtvi neprekidno traže svoje pravo, osobito oni ubijeni - kazao je Šnajder.

Nerodeni sin

Istorijski familije, koji u sebi krije tolike strahote, on je otkrio kao zreo čovjek. Brojne nepoznate rješavao je kroz roman „Doba mjedi”. Pisao ga je deset godina. Po svemu sudeći, najuspješijim smatra dio kada nerodeni sin u monolozima komunicira sa roditeljima. Ipak, njegov roman sazdan je od mnogo više činjenica nego što bi stalo u dva života njegovih roditelja.

-Sebe sam u romanu sakrio u lik nerodenog bića. Vidim cijelu

situaciju i znam da bi se roditelji mogli susresti i prerano. I strahujem. Sva je moja želja da se oni upoznaju u najbolje vrijeme i da se ja rodim - kazao je Šnajder.

Susret poštovalaca njegovog djela sa piscem potrajao je za naše uslove, neuobičajeno dugo. Publika je sa zanimanjem pratila razgovor o djelu koje je relevantna kritika, u liku Miljenka Jergovića označila najznačajnijim hrvatskim književnim događajem u minuloj deceniji. Šnajder je zahvalio direktoru Narodne biblioteke „Radosav Ljumović” na prilici da crnogorsku javnost upozna sa tim tekstom.

Jedno od pitanja koja su mu upućena odnosilo se „Enciklopediju izgubljenog vremena”, njegov dramski tekst nagrađen na konkursu i premijerno postavljen na sceni Kraljevskog pozorišta Zetski dom, skrenulo je Šnajderu pažnju da je u publici očit deficit ljudi iz svijeta teatra. Bez vidne resignacije, spomenuo je da mu fali prisustvo rediteljke Lidije Dedović. - Posebno sam je pozvao. Kada je vidite, kažite joj kako sam primijetio da je nema - poručio je Šnajder. **V.S.**